

รายงานผลการอบรม

เชิงปฏิบัติการเสริมสร้างศักยภาพครูประถมศึกษา

Executive Functions (EF)

Decision Making

Impulse Control

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคายเขต 1

คมลิขิต นามไว

ครู

วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านม่วง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคายเขต 1

รายงานสรุปผลการดำเนินงานเชิงนโยบาย (Executive Summary Report)

โครงการ: การอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างศักยภาพครูประจำชั้น เพื่อการพัฒนาทักษะสมองในการบริหารจัดการชีวิต (Executive Function: EF) เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

วัน/เดือน/ปี ที่จัดทำรายงาน: 17 มีนาคม พ.ศ. 2569

ผู้รายงาน/ผู้เข้ารับการอบรม: นายคมลิต นามไว ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านม่วง

1. หลักการและเหตุผลเชิงนโยบาย

สถานการณ์ปัญหาเสพติดในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและเข้าถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ง่ายขึ้น การป้องกันที่ต้นเหตุจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุด นโยบายการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและพฤติกรรมผ่านการพัฒนาทักษะสมองเพื่อการบริหารจัดการชีวิต (Executive Function: EF) ในวัยเด็กตอนต้นและวัยรุ่น ถือเป็นนวัตกรรมเชิงป้องกัน (Preventive Innovation) ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้าง "วัฒนธรรมชีวิต" ให้กับนักเรียน จึงได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ นี้ขึ้น เพื่อยกระดับศักยภาพของครูประจำชั้นให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำกระบวนการพัฒนา EF ไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งในมิติของการเป็นผู้เสพและการตกเป็นเหยื่อในกระบวนการค้ายาเสพติด

2. วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการทำงานของทักษะสมอง EF (เช่น ทักษะความจำเพื่อใช้งาน การยับยั้งชั่งใจ การยืดหยุ่นทางความคิด) ให้แก่ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา
2. เพื่อฝึกปฏิบัติการออกแบบและสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะ EF
3. เพื่อสร้างกลไกและเครือข่ายครูแกนนำในการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดทุกชนิดแบบยั่งยืน

3. ข้อมูลการดำเนินงาน

- ☐ กลุ่มเป้าหมาย: ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในสังกัด สพ. หนองคาย เขต 1
- ☐ วันและเวลา: วันจันทร์ที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2569
- ☐ สถานที่: ณ ห้องประชุมสามัคคีเนรมิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

4. สรุปกระบวนการและกิจกรรมในการอบรม

การอบรมดำเนินงานภายใต้รูปแบบ Active Learning ผสมผสานกับการบรรยายเชิงวิชาการ (Lecture) และการฝึกปฏิบัติ (Workshop) ประกอบด้วย:

1. การปรับฐานคิด (Mindset) และกิจกรรมสนทนากลุ่ม: สร้างความตระหนักรู้ถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของยาเสพติด ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม
2. การบรรยายวิชาการด้าน EF: เจาะลึกองค์ประกอบของ EF โดยเฉพาะ "ทักษะความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory)" และ "การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control)" ซึ่งเป็นเกราะป้องกันการถูกชักจูงในทางที่ผิด

3. กระบวนการเชิงปฏิบัติการ (Workshop): กลุ่มครูผู้เข้าร่วมได้ร่วมกันระดมสมองและประดิษฐ์สื่อ
นวัตกรรมการทำมือ (Handmade Educational Materials) เช่น บอร์ดเกม แผ่นปูพื้นฝึกทักษะ
กล้านเนื้อและสมอง กล่องจำลองสถานการณ์ ซึ่งสื่อเหล่านี้สามารถนำไปใช้งานได้จริงในห้องเรียน

5. ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Outcomes)

- ☐ ระดับผู้ปฏิบัติ (ครู): ครูประถมศึกษาที่มีทักษะในการออกแบบกิจกรรมและผลิตสื่อที่กระตุ้นทักษะ
สมอง EF ได้อย่างเป็นรูปธรรม
- ☐ ระดับเป้าหมาย (นักเรียน): เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรอง
และรู้จักปฏิเสธสิ่งชั่วร้าย มีภูมิคุ้มกันยาเสพติดและภัยคุกคามอื่น ๆ
- ☐ ระดับนโยบาย (สถานศึกษา): มีชุดสื่อและนวัตกรรมต้นแบบที่สามารถนำไปขยายผล (Scale-up) ใน
โรงเรียนเครือข่ายได้

6. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Recommendations)

1. การจัดสรรงบประมาณต่อเนื่อง: ควรผลักดันให้มีงบประมาณสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับการผลิต
สื่อ EF ในระดับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. การนิเทศติดตาม (Monitoring & Evaluation): ควรจัดตั้งคณะทำงานนิเทศติดตามผลการนำสื่อ
และแผนการสอน EF ไปใช้ในห้องเรียนจริง ภายใน 1-2 ภาคการศึกษาหลังการอบรม
3. การสร้างคลังสื่อออนไลน์ (Digital Repository): ควรนำผลงานสื่อ นวัตกรรมที่ได้จากการอบรมครั้ง
นี้ ไปจัดทำเป็นคู่มือหรือคลังสื่อดิจิทัล เพื่อแบ่งปันโอเดียให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัด

ภาคผนวก: ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรม
(ภาพประกอบกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ วันที่ 16 มีนาคม 2569)

ภาพที่ 1: บรรยายการบรรยายให้ความรู้เชิงวิชาการ หัวข้อ "1. ทักษะความจำ (Working Memory)" ซึ่งเป็นฐานรากสำคัญของทักษะสมอง EF ในการประมวลผลและดึงข้อมูลมาใช้เพื่อแก้ปัญหาและปฏิเสธสิ่งยั่วย

ภาพที่ 2: คณะวิทยากรและผู้จัดกระบวนการ นำผู้เข้ารับการอบรมทำกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Active Learning) เพื่อเตรียมความพร้อมของสมองและสร้างความมีส่วนร่วมก่อนเข้าสู่บทเรียนเชิงปฏิบัติการ

ภาพที่ 3: นิทรรศการผลงานสื่อนวัตกรรมและชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะ EF ที่ครูผู้เข้าร่วมอบรมได้ร่วมกัน ระดมสมองประดิษฐ์ขึ้น เช่น กล่องทีวีจำลอง แผ่นปูพื้นตารางอักษร และกระดานวัดความพึงพอใจอารมณ์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้จริง

ภาพที่ 4: ตัวแทนผู้เข้ารับการอบรมถ่ายภาพร่วมกับผลงานสื่อการเรียนรู้เชิงประจักษ์ (เช่น บอร์ดเกมแผนที่ชุมชน แผ่นปูพื้นทางเดินฝึกสมอง ถังขยะแยกประเภท) ที่มุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ด้านความปลอดภัยและทักษะชีวิตเข้าด้วยกัน

ภาพที่ 5: ผลงานสื่อที่หลากหลายครอบคลุมตั้งแต่มิติของตนเอง ชุมชน ไปจนถึงระบบนิเวศ สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของครูในการเชื่อมโยงทักษะ EF เข้ากับบริบทสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก

ภาพที่ 6: บรรยากาศแห่งความสุขและการมีส่วนร่วมของครูผู้เข้ารับการอบรม ในการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับนักเรียน

ภาพที่ 7: ภาพรวมบรรยากาศผู้เข้ารับการอบรม ณ ห้องประชุมสามัคคีเนรมิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ซึ่งได้รับความสนใจและความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างดี